

Gần đây nhất có thể thấy các việc chính quy định mua phá hủy hoàn toàn các Đền thờ ngụy thần ở Vĩnh Long

Nhóm Công tác hợp tác Vatican-Việt Nam trong cuộc họp ngày 27/2 tại Hà Nội. (Reuters)

Trong hai ngày 27 và 28 tháng 2 vừa qua, Nhóm công tác hợp tác Vatican-Việt Nam đã mở cuộc họp lần thứ ba tại Hà Nội, sau nhiều tháng bị gián đoạn.

Nếu như cuộc họp lần thứ hai của nhóm này vào tháng 6/2010 đã đặt một bước tiến đáng kể là Vatican bắt đầu nghiêm túc đối diện không thể không trực tiếp với Giáo hoàng tại Việt Nam, Tổng giám mục Leopold Girelli, thì cuộc họp lần thứ ba trong tuần qua không có bước đột phá nào thật sự trong việc « công nhận và phát triển quan hệ song phương ».

Bên thông cáo chung do Tòa Thánh công bố ngày 28/2 mô tả cuộc họp diễn ra trong không khí “thân mật, thẳng thắn và tôn trọng lẫn nhau”.

Những ngoài những câu chuyện mang tính chất ngoại giao, chung chung, bên thông cáo cũng ghi nhận có một kết quả thực là hai bên đồng ý tạo điều kiện để dành hơn cho công việc của việc đối diện không thể không trực tiếp với Giáo hoàng, Đức Tổng giám mục Girelli, để Ngài có thể “thi hành sứ mệnh tông đồ trọn vẹn”.

Như vậy là quan hệ Vatican-Hà Nội có vẻ chắc chắn có tiến triển rõ rệt theo hướng thiết lập bang giao, trong bối cảnh mà giữa Giáo hội Công giáo Việt Nam với chính quyền còn rất nhiều vướng mắc, đặc biệt là liên quan đến các tranh chấp nhà đất.

Gần đây nhất có thể thấy các việc chính quy định mua phá hủy hoàn toàn các Đền thờ ngụy thần ở Vĩnh Long để xây Trung tâm thanh thiếu niên mới, một hành động bị coi là xóa bỏ và tước bỏ tôn giáo tại các đền thờ tôn giáo mà Nhà nước đã mở, mặc dù Tòa Giám mục Vĩnh Long đã viết thư khuyến khích kêu gọi chính quyền quan tâm đến nhu cầu tôn giáo.

Tôi mời sự đến của pháng, các giám mục, linh mục và những người khác khi làm công việc mục vụ, tham chí bắt hành hung, như trường hợp của cha Nguyễn Quang Hoa, cha phó của Giáo xứ Kon Hring, tỉnh Kontum.

Ngày 23/2, sau khi cử hành một tang lễ tại làng Kon Hnong tỉnh vá, và linh mục này đã bị ba thanh niên làm một đánh đập dã man trên đường tháng, tham chí bắt đập phá bên phải. Người dân địa phương nghĩ rằng ba thanh niên đó là do công an xã chủ đạo hành hung cha Hòa. Không biết điều đó có đúng hay không, chủ yếu là ba thanh phạm cho tôi nay và của bị chính quyền bắt giữ và xử lý theo pháp luật.

Trong bối cảnh như vậy, làm sao có thể đạt được công lý và hòa bình như mong muốn của các vị giám mục Việt Nam khi thành lập Ủy ban Công lý và Hòa bình, mà chủ tịch đương nhiên là Đức Cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, Giám mục Giáo phận Vinh?

Nhân cuộc họp giữa Vatican và Việt Nam trong tuần qua, sau đây mời quý vị nghe phần phỏng vấn Đức Cha Nguyễn Thái Hợp:

RFI: Kính thưa Đức Cha Nguyễn Thái Hợp, trước hết Đức Cha có nhận định như thế nào về kết quả cuộc họp với qua giữa Vatican với Việt Nam?

Giám mục Nguyễn Thái Hợp : Bên thông cáo chung của cuộc họp có nhiều điểm tích cực đối với cả hai bên, và một ngôn ngữ cũng như thành quả. Đây cũng là bước đi tiếp của một quá trình đã được đưa ra trong cuộc đàm phán giữa hai bên và hy vọng đến cuộc họp tiếp theo, được diễn ra tại Vatican, có thể sẽ có những điểm sáng sủa hơn.

Cuộc họp này được biết nhận mạnh rằng sự tạo cơ hội cho Đức Tổng Giám mục Girelli, đến đây không thể ngờ trước của Tòa Thánh có điều kiện để Ngài có thể nhìn nhận và hoạt động ở Việt Nam một cách hiệu quả hơn, vì trong thời gian qua, sự nhìn nhận của Ngài cũng chỉ là để đi viếng thăm và thăm dò tình hình, sự nhìn nhận này cũng còn rất giới hạn. Mời vào như vậy cũng chỉ là một tháng và cũng chỉ được vào những lần nhất định thôi. Chúng tôi hy vọng là trong năm tới, với cuộc họp này, Ngài sẽ nhìn nhận và đi sâu vào Việt Nam dễ dàng hơn.

RFI: Tuy số hiên diện của Đức cha Girelli còn giới hạn, nhưng những lần thăm viếng Việt Nam khá là thường xuyên của vị đại diện của Đức Giáo hoàng có mang lại những gì cơ thể cho quan hệ Vatican-Việt Nam?

Giám mục Nguyễn Thái Hợp : Đại diện Nhà nước thì những chuyên viên thăm đó cũng giúp giảm bớt những nghi ngờ và lo sợ về số hiên diện của Ngài. Những thời điểm là trong năm qua, số hiên diện này, với con người của Đức Tổng giám mục Girelli, đã tạo ra những nét. Đức biết, Ngài không chỉ là đại diện không thường trú của Tòa thánh đại diện Nhà nước, mà Ngài còn là đại diện của Đức Thánh Cha. Ngài đi gặp gỡ giáo dân như là một vị mục tử đại diện Đức Thánh Cha và Ngài đã đi 26 giáo phận. Rất nhiều người giáo dân đã hạnh phúc đón tiếp Ngài như đón tiếp một vị đại diện của Đức Thánh Cha và biểu lộ tâm tình của người Việt Nam đại diện Đức Thánh Cha, người không chỉ Thánh Phêrô trên gian. Tôi thấy có nhiều điểm tích cực

Chúng tôi, hàng giám mục, cũng đã rất nhiều lần đại diện thời đại Ngài. Lần này, Giáo tỉnh Hà Nội cũng đã gặp gỡ phái đoàn trước khi phái đoàn gặp gỡ và làm việc với Nhà nước. Cuộc gặp gỡ đó cũng đã có nhiều điểm tích cực.

RFI: Thưa Đức Cha, những chuyên viên đại diện của Đức Tổng giám mục Girelli phải chăng cũng đã giúp Vatican hiểu rõ hơn về hoàn cảnh của Giáo hội Việt Nam hiện nay, nhất là tình hình những giáo phận xa xôi hiện còn gặp rất nhiều khó khăn, đặc biệt có một hình thức đại diện thời đại hiện tại hiện tại với Nhà nước Việt Nam, hãy giúp tôi nhìn tình hình của Giáo hội trong nước ?

Giám mục Nguyễn Thái Hợp : Tôi thấy một số người và nghĩ rằng Vatican không biết gì hoặc không rõ về tình hình Việt Nam. Tôi nghĩ rằng đó là một cái nhìn hơi phiến diện và vội vàng. Theo tôi biết qua đại diện thời đại một số nhân vật Vatican, Tòa Thánh có rất nhiều kênh để nắm tình hình và cũng nhận được thông tin khá nhiều ngu.

Nhưng dĩ nhiên, số hiên diện của Đức Tổng giám mục Girelli, với quan sát tại chỗ, gặp gỡ tại chỗ với nhiều người, cũng bổ túc thông tin của Tòa Thánh về tình hình Việt Nam. Ngài cũng rất là nhạy bén. Ngài nhìn và hiểu rõ tình hình muôn màu muôn sắc của Việt Nam, nhiều khi không phải là do chủ trương chung, mà là do thu được rất nhiều dữ liệu phong phú. Mọi dữ liệu phong phú có một số khác nhau.

RFI: Chuyßn vßa xßy rßi tßi Kontum (vß hành hung dã man cha Nguyßn Quang Hoà), đây phải chăng là nhßng sßc lß tß, chß không hßn là mßt chính sách chung nhßm cßn trß vißc thßc hißn tß do tôn giáo ở Việt Nam?

Giám mßc Nguyßn Thái Hßp : Có lẽ là cß hai, chß không hoàn toàn là mßt. Đßi thoßi vßn đang gay go gißa quan nißm hßu thßn và vô thßn. Hai quan đißm này luôn có nhßng đßi kháng đó. Ngoài ra, trên nguyên tßc, Nhà nßc cũng tuyên bß tôn trßng tß do tín ngßng, tôn trßng các tôn giáo. Nhßng trên thßc tß vßn có nhßng khó khăn và khó khăn đó nhißu hay ít nhißu khi cũng do tình hình đßa phßng đó nßa.

RFI: Vßi tß cách là chß tịch Ủy ban Công lý và Hòa bình, “chi nhánh” cßa Hßi đßng Công lý và Hòa bình cßa Tòa Thánh, theo Đßc Cha, vißc thßc hißn công lý và hòa bình ở Việt Nam còn nhßng vßn đß gì đáng nêu lên?

Giám mßc Nguyßn Thái Hßp : Vißc thßc hißn công lý và hòa bình là mßc mß và con đßng rßt dài, khó khăn và đißu vßi ß khßp mßi nßi trên thß giới. Đßc bißt ở Việt Nam thì con đßng đó dài và gß ghß hßn. Chúng ta thßy còn rßt nhißu vßn đß phải nêu lên. Tôi nghĩ rßng có lẽ chúng ta chß mßi đi nhßng bßc đßu tiên và mßi ngày có thêm nhßng thách đß khác nßa.

Vßa rßi chúng tôi vßa có mßt cußc hßp nßi bß đß nhìn lßi nhßng hoßt đßng cßa chúng tôi và cũng có mßt sß chuyßn đßi, bß tßc nhßn sß nhißu hßn và rõ rßt hßn trong Ủy ban.

Chßng hßn cha cßu Tßng thß ký cßa Ủy ban thì sß chuyßn sang mßt lĩnh vßc khác, bßi vì ở Việt Nam thßi hßu chißn, cũng nhß trong nhßng năm vßa qua có rßt nhißu vßn đß vß con ngßng, vß tâm linh, sßc khoß tâm thßn, cho nên cha Nguyßn Ngßc Sßn sß chuyên tâm hßn vß vßn đß tâm lý cßa giới trẻ. Chúng tôi sß có mßt Tßng thß ký mßi, lo nhißu hßn cho vßn đß xã hßi, công lý.

RFI: Thßa Đßc Cha, khi Ủy ban Công lý và Hòa bình đß cß thành lập, rßt nhißu ngßng iß trông chß là Ủy ban này sß có tißng nói mßnh mß hßn, cß thß hßn trong nhßng sß vißc xßy ra thßng xuyên, đßc bißt liên quan đßn Giáo hßi Việt Nam, chßng hßn nhßng vß tranh chấp đßt đai gißa Giáo hßi vßi các chính quyßn đß phßng. Vai trò cßa Ủy ban phải là nhß thß nào, tßc là làm sao có tißng nói, nhßng không đß bß xem nhß là can thißp vào lĩnh vßc

chính trị để con mắt của chính quyền?

Giám mục Nguyễn Thái Hợp : Một số người vì lợi ích khi vô hình trung biến Ủy ban thành một thị trường đòi hỏi, hay một thị trường bao công. Có lẽ tôi nói đùa nhé vậy. Có lẽ do hoàn cảnh của Việt Nam, do cái luật đất đai mà chúng tôi cũng đã nhiều lần lên tiếng rằng nó có quá nhiều vấn đề. Chính vì thế mà hơn 80% các vụ khiếu kiện ở Việt Nam là khiếu kiện của luật đất đai không phù hợp. Nó không phù hợp với xu thế toàn cầu hóa, với kinh tế thị trường, dĩ nhiên cũng với Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền, vì không chấp nhận quyền tự do của người dân.

Đây cũng là cái luật đem lại thiệt thòi cho nông dân. Nông dân không thể khiếu kiện vĩnh viễn và cũng không có quyền chuyển nhượng lại cái quyền đất đai đó cho con cháu mình.

Hơn nữa, luật đất đai cũng là nguồn tham nhũng rất lớn. Trên nguyên tắc, đất đai thuộc về nhân dân, nhưng do Nhà nước quản lý. Làm sao có thể giải thích điều đó? Phải chăng cái nguyên tắc đó trên thực tế không lý tưởng như người ta nói.

Chính vì vậy, từ khi xuất hiện Ủy ban Công lý thì chúng tôi phải đi دنبال vấn đề đó. Một số cán bộ lúc đầu cũng đã đi ngay vào vấn đề này. Nhưng một trong những nhiệm vụ lớn của chúng tôi là phải biến giáo huấn về Xã hội Công giáo, một cách để loan báo Tin Mừng trong thế giới hôm nay.

Và để loan báo Tin Mừng trong thế giới hôm nay thì phải luôn luôn đi vào môi trường văn hóa: văn hóa, xã hội, chính trị kinh tế, trong đó quyền của con người và vấn đề đạo đức cao. Chính vì vậy, hoạt động của Ủy ban Công lý và Hòa bình rằng hơn là chuyển đổi đất.

Nhưng không thể là không can thiệp vào chuyển đổi đất, vì 80% khiếu kiện ở Việt Nam là liên quan đến đất đai và càng ngày khiếu kiện đó càng mang tính chất cá nhân và nhảm nhí, như vụ của ông Võ Văn Hài Phòng. Chính chúng tôi cũng đã ký tên trong những biên kiện như đó.

Chính vì vậy có một số người đòi hỏi quá và biến chúng tôi thành những mặt quan trọng đòi hỏi và muốn chúng tôi can thiệp vào chuyển đổi Nhà nước, mà theo quan điểm chung, thì Giáo hội tôn trọng vai trò của chính quyền dân sự.

Giáo hội góp ý, chờ lên tiếng. Chúng tôi chờ đợi ông chờ là đưa ra những điểm nhấn, những điểm nhấn, chờ không thể là thay thế hay can thiệp vào chính quyền dân sự, vì đó không phải là mục đích của chúng tôi.

RFI: Thưa Đức Cha, trong cuộc họp vừa qua giữa Vatican với Việt Nam thì hai bên cũng đã nhận ra những điểm nhấn của Giáo Hoàng Beneditto 16 với việc “tín hữu Công giáo tại cũng phải là một công dân tốt”. Đây cũng là lập luận mà chính quyền thường nêu ra để cho rằng người Công giáo cũng phải chấp hành luật lệ như những công dân khác, chứ không nên đòi hỏi những gì cao hơn vượt do tôn giáo. Ý kiến của Đức Cha như thế nào?

Giám mục Nguyễn Thái Hợp: Chúng tôi cũng đã có làm hai cuộc họp với họ, những vấn đề của đi đến một kết luận có tính cách nhất thống với điều đó.

Có lẽ trong tương lai còn phải suy nghĩ rất nhiều. Một số cán bộ giáo viên thích rằng trong đợt này hôm nay rất dễ dàng theo dõi vì có “một người Công giáo tốt có thể là một công dân tốt”.

Trên nguyên tắc là như vậy, nhưng trên thực tế thì rất khó. Một số anh em Công giáo, những người rất thành tâm thiện chí, thấy rằng trong đợt này, trong xã hội chúng ta, khi mà những giá trị của đạo đức, của luật pháp và giá trị của con người bằng hoặc như vậy, mà nhiều khi những giá trị đó được một số cá nhân, một số quan chức coi như là chấp nhận, thì không chấp nhận người Công giáo tốt, mà ngay cả một công dân tốt cũng không thể theo dõi được trong một cái cách như thế như vậy.

Nói câu đó một cách không có phân tích và không có nghiên cứu thì nhiều khi trở thành như là tuyên truyền. Chúng tôi thấy rằng sự cố gắng để làm sao mà theo dõi được điều đó.

Nhưng Đức Giáo Hoàng cũng yêu cầu rằng để theo dõi được điều đó thì người Công giáo phải có một tác phong chân thành, những đức tính cũng thường nói lên tiếng nói của họ phải, của công bằng.

Hai đi&# u đó ph&# i luôn luôn đi đôi v&# i nhau. Trong th&# c t&# i c&# a cu&# c s&# ng, đi&# u đó là đi&# u r&# t khó, đòi h&# i ph&# i có đ&# i tho&# i, đòi h&# i ph&# i có bi&# n đ&# i r&# t nhi&# u.

Tôi th&# y đây là m&# t thách đ&# đ&# i v&# i ng&# i Công giáo chúng tôi, cũng nh&# đ&# i v&# i t&# t c&# nh&# ng ng&# i công dân Vi&# t Nam trong th&# c t&# hôm nay.

RFI : Xin cảm ơn Đ c Cha Phal  Nguy n Thái H p, Ch  t ch U  ban Công lý và Hòa bình.